

Національний
банк України

Результати опитування керівників підприємств Херсонської області щодо їх ділових очікувань*

I квартал 2020 року
Опитування проводилося до
встановлення карантинних заходів

*Надані результати є відображенням лише думки респондентів – керівників підприємств Херсонської області в I кварталі 2020 року і не є прогнозами та оцінками Національного банку України.

Результати опитування підприємств **Херсонської області** в I кварталі 2020 року свідчать, що респонденти досить оптимістично оцінювали перспективи економічного зростання в Україні та розвитку своїх підприємств у наступні 12 місяців. Прогнозувалося значне зростання цін. Девальваційні очікування послабилися¹.

У наступні 12 місяців керівниками підприємств області очікувалося:

- **зростання обсягів виробництва товарів та послуг в Україні** значно нижчими темпами: баланс відповідей – 16.7% (у попередньому кварталі – 50.0%) (графік 1), у цілому по Україні – 10.4%;
- **значне зростання цін на споживчі товари та послуги:** лише 41.7% респондентів очікували інфляцію до 6.0%, у цілому по Україні – 68.5%. **Головним чинником інфляції** респонденти назвали витрати на виробництво (азначили 83.3% респондентів) (графік 2);
- **уповільнення девальвації національної валюти:** знецінення гривні відносно долара США очікували 63.6% респондентів (у попередньому кварталі – 75.0%), у цілому по Україні – 65.2%;
- **поліпшення фінансово-економічного стану своїх підприємств:** баланс відповідей – 25.0% (у IV кварталі 2019 року – 30.8%), у цілому по Україні – 16.9% (таблиця);
- **прискорення зростання загальних обсягів реалізації виробленої продукції:** баланс відповідей – 18.2% (у попередньому опитуванні – 7.7%), у тому числі обсягів реалізації продукції на зовнішньому ринку: баланс відповідей – 66.7% (у IV кварталі 2019 року – 33.3%). У цілому по Україні баланси відповідей – 23.0% та 17.5% відповідно;
- **уповільнення зростання інвестиційних видатків** на машини, обладнання та інвентар: баланс відповідей – 8.3% (у IV кварталі 2019 року – 25.0%). **Обсяг видатків на виконання будівельних робіт зменшиться:** баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у попередньому кварталі – 0.0%). У цілому по Україні очікувалося зростання обсягу інвестицій: баланси відповідей – 14.1% та 2.4% відповідно;
- **зменшення кількості працівників** на своїх підприємствах: баланс відповідей – «мінус» 18.2% (у попередньому кварталі – 0.0%) (графік 4), у цілому по Україні – «мінус» 3.9%;
- **зростання цін на товари/послуги, що купуються,** високими темпами: баланс відповідей – 83.3%, **ціни на товари/послуги власного виробництва зростатимуть повільніше:** баланс відповідей – 58.3% (у попередньому кварталі – 83.3% та 66.7% відповідно) (графік 6). За оцінками респондентів, на подорожчання товарів/послуг власного виробництва більше впливатимуть вартість трудових ресурсів, ціни на енергоносії, сировину та матеріали (графік 7);
- **зростання витрат як на одиницю продукції,** так і на **оплату праці одного найманого працівника:** баланси відповідей – 66.7% та 58.3% відповідно (у IV кварталі 2019 року – 66.7% та 61.5% відповідно) (графіки 4, 6).

Найбільше **обмежували спроможність підприємств нарощувати виробництво** занадто високі ціни на сировину й матеріали та брак кваліфікованих працівників (оцінки впливу зросли) (графік 5).

Послабились очікування щодо збільшення потреби підприємств області в позикових коштах четвертий квартал поспіль (графік 8). Респонденти, які планували брати банківські кредити, надавали перевагу кредитам у національній валюті. Умови доступу до банківських кредитів, за оцінками респондентів, останнім часом стали значно жорсткішими (графік 9). Високі ставки за кредитами – головний стримуючий чинник залучення кредитних ресурсів (графік 10).

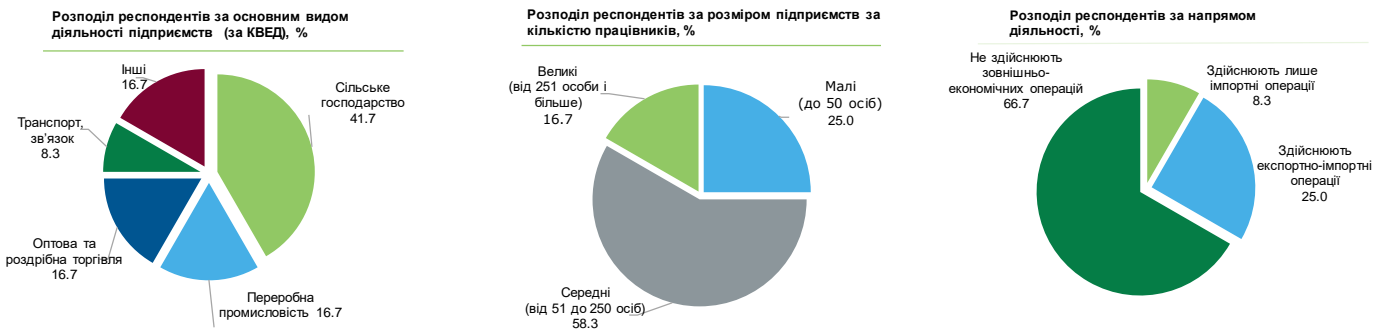
91.7% респондентів зазначили, що **не мають проблем із проведенням операцій з коштами, розміщеними на банківських рахунках** (у цілому по Україні – 96.6%).

Оцінки респондентів щодо стану підприємств на момент опитування (графік 3):

- **поточний фінансово-економічний стан** залишається **задовільний** четвертий квартал поспіль: баланс відповідей – 0.0%, у цілому по Україні оцінки позитивні – 9.7%;
- **рівень залишків готової продукції власного виробництва нижчий, ніж нормальний:** баланс відповідей – «мінус» 42.9% (у попередньому кварталі – «мінус» 83.3%);
- **зберігається дефіцит вільних виробничих потужностей** третій квартал поспіль: баланс відповідей – «мінус» 16.7% (у IV кварталі 2019 року – «мінус» 25.0%).

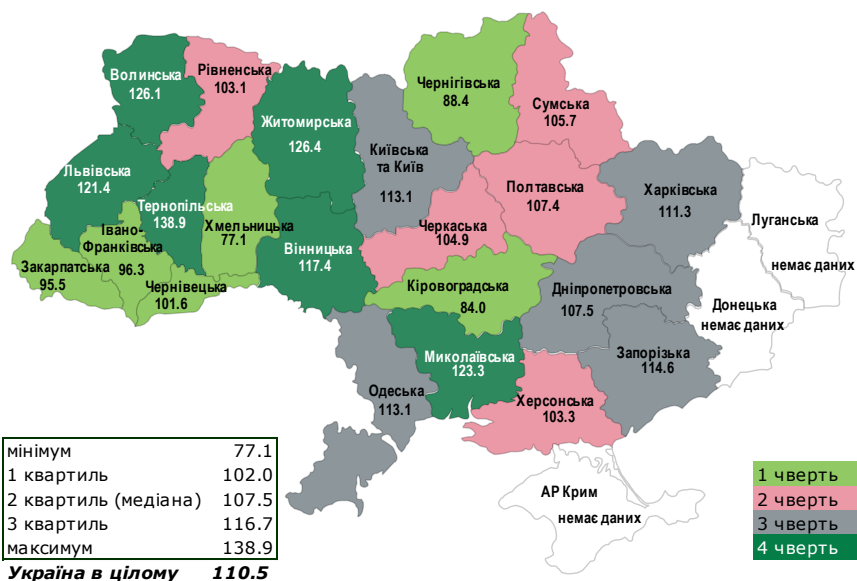
¹ Опитування проводилося до встановлення карантинних заходів.

Паспорт вибірки^{2,3}

- період проведення – 02–28 лютого 2020 року;
- опитано всього 12 підприємств;
- репрезентативно за таким видом економічної діяльності, як сільське господарство.

Індекс ділових очікувань на наступні 12 місяців за областями⁴, %

*квартиль - значення ознаки, яка ділить ранжовану сукупність значення показника (ІДО) на чотири рівновеликі частини;
 **медіана - значення ознаки, яка розміщується в середині ранжованої сукупності і поділяє її на дві рівні частини.

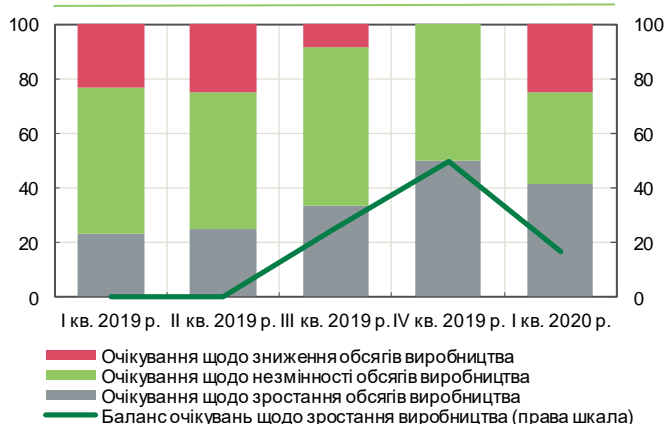
Таблиця. Очікування підприємств Херсонської області щодо їх ділової активності (за складовими)

Очікування респондентів у наступні 12 місяців щодо:	Баланси відповідей, %				
	I кв. 2019 р.	II кв. 2019 р.	III кв. 2019 р.	IV кв. 2019 р.	I кв. 2020 р.
фінансово-економічного стану	23.1	18.2	33.3	30.8	25.0
загальних обсягів реалізації продукції власного виробництва	23.1	16.7	16.7	7.7	18.2
інвестиційних видатків на проведення будівельних робіт	0.0	-18.2	9.1	0.0	-16.7
інвестиційних видатків на машини, обладнання та інвентар	7.7	8.3	18.2	25.0	8.3
кількості працівників	-23.1	0.0	-8.3	0.0	-18.2

² Вибірка формується пропорційно внеску регіону і виду економічної діяльності у виробництво валової доданої вартості України.
³ В окремих випадках незначні розбіжності між підсумками та сумою складових можливі за рахунок округлення.
⁴ Індекс ділових очікувань – агрегований показник щодо очікуваного розвитку підприємств у наступні 12 місяців, розрахований за балансами відповідей респондентів стосовно змін фінансово-економічного стану підприємства та майбутньої економічної активності.

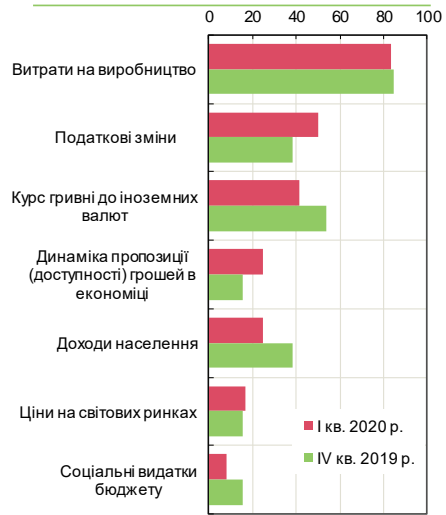
Графік 1

Динаміка очікувань щодо зміни обсягів виробництва товарів та послуг в Україні в наступні 12 місяців, відсоток відповідей

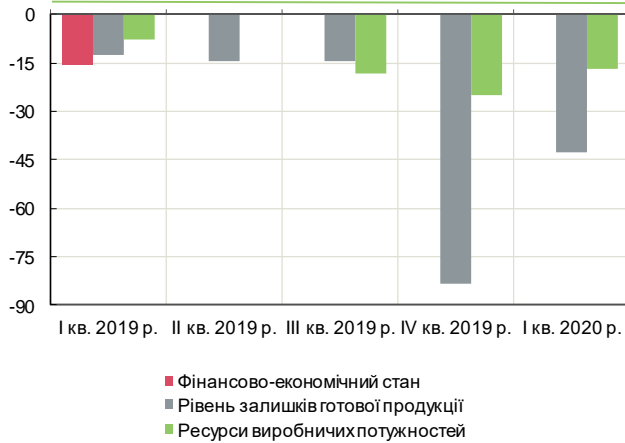
Графік 2

Оцінка респондентами факторів, які обумовили їх очікування щодо зростання цін на споживчі товари та послуги, відсоток відповідей

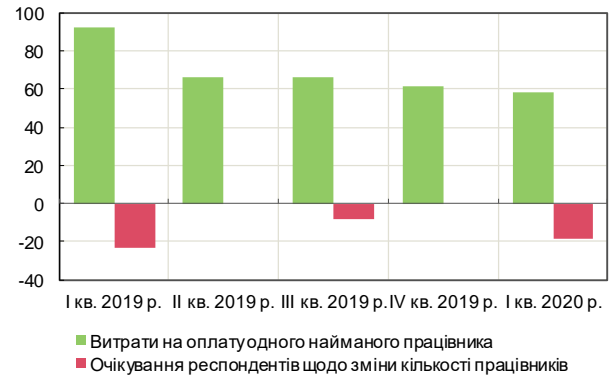
Графік 3

Економічна активність підприємств на момент опитування, баланс відповідей

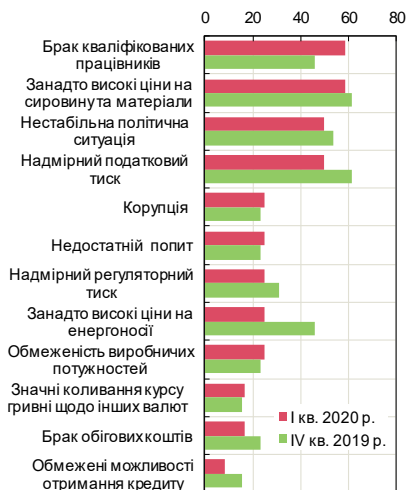
Графік 4

Динаміка очікувань респондентів щодо зміни кількості працівників та оплати одного найманого працівника у наступні 12 місяців, баланс відповідей

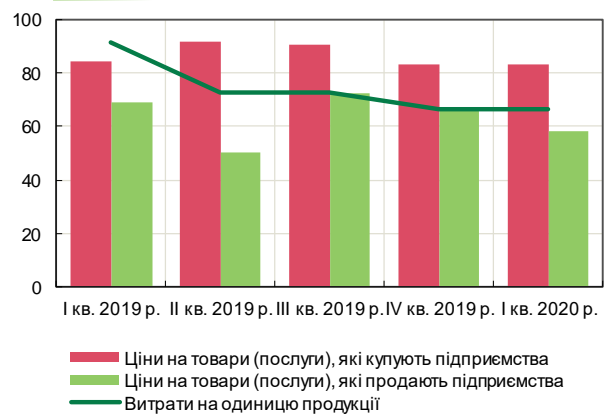
Графік 5

Оцінка респондентами факторів, які обмежують спроможність їх підприємств збільшувати виробництво, відсоток відповідей

Графік 6

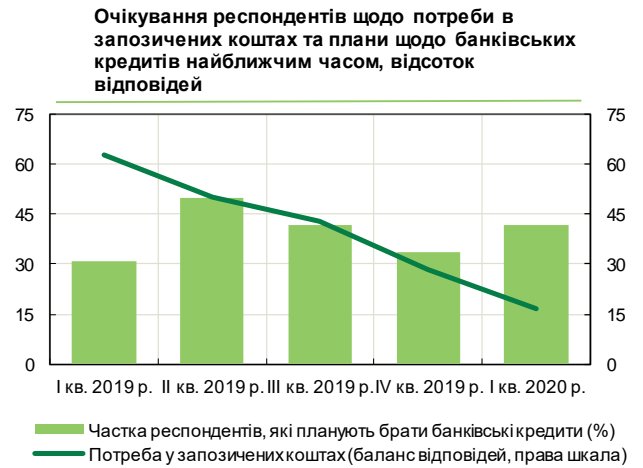
Динаміка очікувань щодо змін цін виробників у наступні 12 місяців, баланс відповідей

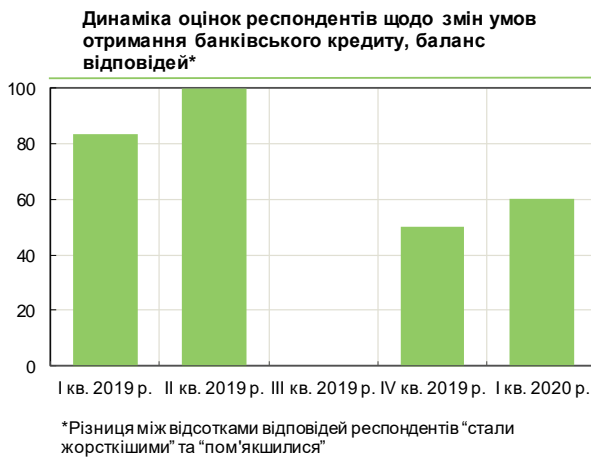
Графік 7

Графік 8

Графік 9

Графік 10

